

NATURBRUKETS
YRKESNÄMND

REMISSYTTRANDE

Er ref Aleksandra Sjöstrand

Ert datum 2011-05-31

2011-06-22

Högskoleverket

Aleksandra.Sjostrand@hsv.se

Angående förslag till föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

Naturbrukets Yrkesnämnd, NYN, har erbjudits möjlighet att yttra sig över förslag till föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

De lärare som idag är verksamma vid landets naturbruksgymnasier har en god utbildningsnivå. De allra flesta har som grundutbildning någon utbildning från SLU exempelvis hortonom, agronom, jägmästare, lantmästare, hippolog, skogsmästare, skogstekniker, trädgårdsingenjör och trädgårdstekniker. Lärare som inte är utbildade vid SLU har oftast någon akademisk grundutbildning vid något annat lärosäte. Denna grundutbildning är därefter kompletterad med en lärarutbildning.

I det förslag avseende kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen som berör de ämnen som ingår i Naturbruksprogrammet, har överlag kraven blivit på för låg NQF-nivå. Samtliga ämnen ligger på NQF-nivå 5. För att motsvara den utbildnings- eller kompetensnivå som lärare på naturbruksgymnasierna idag har, måste kraven omformuleras till att motsvara de som gäller för NQF-nivå 6 eller 7. Motiven för detta är flera:

- Den utbildnings- eller kompetens nivå som naturbruksgymnasiernas lärare idag har motsvarar vanligtvis nivåerna 6 och 7. Det är inte rimligt att låta kompetensnivån sjunka.
- En av många viktiga mål i den nya gymnasieskolan är att eleverna skall komma längre i sitt yrkeskunnande. Detta mål är inte förenligt med att sänka kompetenskravet på framtidens lärare.

- Regeringen har tydligt uttryckt ambitionen att våra skolor ska ha välutbildade lärare. Det målet nås inte om man sänker kraven på de blivande lärarna jämfört med dagens situation.

För att behålla nuvarande lärare och attrahera nya till naturbruksskolorna krävs att de individer som besitter den erfarenhet och kompetens som föreskrivs kan komma in i skolans värld utan allt för stora tidsmässiga uppoffringar. På många naturbruksgymnasier finns lärare som i olika grad har en koppling som företagare inom den bransch de undervisar i. Alltifrån en hobbymässig uppfödning av djur till att i omfattande skala driva jordbruks och entreprenadverksamhet med anställda medarbetare. Inom de gröna näringarna är det en nyckelfråga att kunna behålla, men framförallt rekrytera nya medarbetare med dessa kompetenser. Dessa medarbetare besitter en hög kompetensmässig trovärdighet gentemot elever och föräldrar, samtidigt som de har ett stort branschnätverk för att skapa relationer med skolan till nytta för praktikplatser och blivande arbetstillfällen för eleverna. Dessutom är dessa "dubbelmänniskor" uppdaterade i sin branschkunskap på ett naturligt sätt, då de läser fackpress, åker på mässor och andra branschmodötesplatser på kvällar, helger och lov, då detta är en naturlig del i livet som lantbruks-, trädgårds-, eller landsbygdsföretagare.

NYN värnar om att skolorna även fortsättningsvis kan attrahera kompetenta medarbetare som har en gedigen bakgrund i den bransch som de skall undervisa i. Att finna ett system som bättre tillvaratar och formaliserar de erfarenheter och kunskaper som inte inhämtats via akademiska studier är därför angeläget. NYN föreslår ett valideringssystem där redan aktiva lärare utan behörighet eller andra duktiga branshmänniskor med mångårig erfarenhet kan värdera och validera sin yrkeserfarenhet till en behörighet. För att detta ska vara attraktivt får ett sådant system inte ta allt för lång tid.

I föreskrifterna står på flera ställen "de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven". NYN finner det angeläget att förtydliga vad som avses med detta då det är mycket angeläget att yrkeslärare besitter stor kunskap om arbetsmiljöfrågor och ergonomi. Eleverna måste få lära sig att arbeta på ett tryggt och säkert sätt för att undvika olyckor och belastningsskador, inte minst mot bakgrund av de alltför många olyckor som sker.

NYN vill dessutom peka på vikten av att olika aspekter av entreprenörskap förmedlas av yrkeslärarna i undervisningen. Ett sätt att uppmuntra till entreprenörskap i skolan kan vara genom att underlätta för olika företagare med rätt akademisk och praktisk kompetens att komma in i skolans värld och undervisa i hela eller delar av kurser. Personal som parallellt med undervisning bedriver olika former av för inriktningen relevant näringsverksamhet borde kunna inspirera fler yngre att tänka entreprenöriellt

NYN vill avslutningsvis påpeka att inom de gröna näringarna har vi utvecklat diplomeringsmodellerna Grönt Kort, se www.nyn.se/gront-kort, samt Yrkesbevis för grönytearbete och trädgårdsanläggning, se www.yrkesbevis.com/dynamic/start.asp. Av dessa framgår tydligt vilka kriterier NYN anser viktiga att yrkeslärare kan förmedla till sina elever.

Samråd kring detta yttrande har bl.a. skett med Hästnäringens Yrkesnämnd (HYN) och Skogsbrukets Yrkesnämnd (SYN).

Med vänliga hälsningar

Titti Jöngren
Ordförande

Michael Insulander
Kanslichef

Naturbrukets Yrkesnämnd (www.nyn.se) är ett samarbetsorgan för att främja yrkesutbildning, fortbildning och rekrytering inom lantbruk och trädgård.

Medlemsorganisationer är:

- *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)*
- *Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet (SLA)*
- *Svenska Kommunalarbetareförbundet (Kommunal)*
- *Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (SKAO)*
- *Skogs- och Lantbrukstjänstemannaförbundet (SLF)*
- *Sveriges Trädgårdsanläggningsförbund (STAF)*
- *Gröna näringens riksorganisation (GRO)*